

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Kunstacademie Maasmechelen - Beeldende en
Audiovisuele Kunsten te MAASMECHELEN**

Hoofdstructuur	deeltijds kunstonderwijs
Instellingsnummer	50195
Instelling	Kunstacademie Maasmechelen - Beeldende en Audiovisuele Kunsten
Directeur	Bart REMANS
Adres	Zetellaan 50 - 3630 MAASMECHELEN
Telefoon	089-76.97.78
E-mail	kunstacademie@telenet.be
Website	www.kunstacademie-online.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Maasmechelen
Adres	Heirstraat 239 - 3630 MAASMECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	03-11-2014, 05-11-2014, 06-11-2014, 07-11-2014, 08-11-2014, 12-11-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12-11-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	22-01-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde QUIX
Teamleden	Wouter CORNILLIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Beeldende kunst: algemeen beeldende vorming	7
3.1.1.2 Beeldende kunst: beeldende vorming	9
3.1.1.3 Beeldende kunst: fotokunst.....	11
3.1.1.4 Beeldende kunst: monumentale kunst	13
3.1.1.5 Beeldende kunst: schilderkunst	14
3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	18
4.2 Evaluatiepraktijk.....	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	21
6.1 Wat doet de academie goed?	21
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	21
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	21
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	22

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de academie

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de academie,
3. het algemeen beleid van de academie.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele academie aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de academie een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal opties/instrumenten.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de academie na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de academie voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de academie voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de academie om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de academie de doelen en gaat de academie dit na?
 - ontwikkeling: heeft de academie aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de academie aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de academie. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de academie of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de academie of van structuuronderdelen als de academie binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de academie of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de academie de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de academie de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de academie het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de academie of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De academie mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Academie voor Beeldende en Audiovisuele kunsten ligt aan de rand van Maasmechelen op de oude mijnsite. Hoewel de academie samen met de Academie voor Muziek, Theater en Dans in één gebouw gehuisvest is, blijkt hun werking zeer verschillend. Sinds de vorige doorlichting in 2003 kent de academie een sterke stijging van het leerlingenaantal. Deze laat zich vooral voelen in de hogere en specialisatiegraad waar het leerlingenaantal respectievelijk verdubbeld en verdrievoudigd is. De lagere en middelbare graad gaan tegen de Vlaamse tendens in en scoren laag in de vergelijking met gelijkaardige Vlaamse academies. Opvallend is het hoge aantal Nederlanders (40%) onder de leerlingenpopulatie. Dit heeft te maken met de geografische ligging van Maasmechelen als grensgemeente.

In **het erkenningsonderzoek** stonden de volgende vakken in de focus: algemeen beeldende vorming, beeldende vorming, fotokunst, monumentale kunst en schilderkunst. Voor al deze vakken worden de leerplandoelstellingen op een overtuigende en kwaliteitsvolle manier gerealiseerd. In de algemeen beeldende vorming en beeldende vorming zorgen sterke opdrachten voor voldoende uitdaging, technische, artistieke en creatieve ontwikkeling. Transparantie in het aankoopbeleid verdient de nodige aandacht. In de vakken fotokunst, monumentale kunst en schilderkunst krijgen de leerlingen een kwaliteitsvolle begeleiding en worden ze gestimuleerd hun eigen artistiek parcours te gaan. Het grote leerlingenaantal in de hogere graad en de beperkte beschikbaarheid van verschillende ruimten dwingt de academie tot een functionele organisatie. Daardoor worden er weinig werken in de ateliers tentoongesteld. Daardoor stralen de ateliers weinig artistieke sfeer uit.

In **het kwaliteitsonderzoek** werden twee kwaliteitsindicatoren onderzocht. Voor deskundigheidsbevordering staat de academie aan het begin van een ontwikkelingsproces. Een doordachte visie gebaseerd op de noden van het team is er niet. Leerkrachten zijn nauwelijks op de hoogte van het nascholingsbeleid. Gestructureerde expertise-uitwisseling en vakgroepwerking is er niet. De evaluatiepraktijk wordt in de meeste gevallen goed en degelijk toegepast. Hier en daar zijn goede voorbeelden opgemerkt waarbij de evaluatiefiche sterk ontwikkelingsgericht gebruikt wordt. Een systematische opvolging van de evaluatiepraktijk ontbreekt.

Het **algemeen beleid** in de academie is niet geëxpliciteerd in een dynamische, participatieve en systematische aansturing. Verantwoordelijkheden worden vanuit een engagement tegenover de leerling in het atelier opgenomen. Kwaliteit is de basiszorg voor elke leerkracht. Gemeenschappelijke doelen worden te weinig vanuit de directie en het team gedragen. Reeds in het vorige doorlichtingsverslag werd dit als een aandachtspunt geformuleerd. Inhoudelijk overleg, samenwerking met de academie voor Muziek, Theater en Dans en structurele verankering van een kwaliteitszorgsysteem zijn belangrijke uitdagingen voor de toekomst.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor **de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**. Ze moet de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving verbeteren. De academie heeft te weinig zicht op de organisatie van bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne in de verschillende vestigingsplaatsen, buiten de hoofdinstelling.

De academie krijgt een gunstig advies. Het enthousiasme en de dynamiek in het lerarenteam zijn belangrijke elementen om meer inhoudelijke samenhang in de academie en over de academies heen te ontwikkelen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus

Beeldende kunst

- fotokunst
- monumentale kunst
- schilderkunst
- algemeen beeldende vorming
- beeldende vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op.

3.1.1.1 Beeldende kunst: algemeen beeldende vorming

Voldoet

De optie algemeen beeldende vorming realiseert op een heel kwaliteitsvolle manier haar leerplandoelstellingen. De aantrekkelijke werken zijn het resultaat van wel overwogen opdrachten en een goede leerbegeleiding met ruimte voor gepaste creatieve uitdaging.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

De lagere graad kent, met 41% van het totaal aan leerlingen, eerder een laag aantal leerlingen in vergelijking met een gemiddelde van 57% zoals in gelijkaardige academies in Vlaanderen. Wanneer we het lessenaanbod van de academie naar het Vlaams niveau projecteren, zou dit aandeel zelfs 67% kunnen zijn. Het doorstroomcijfer in de lagere graad ligt op 25% en scoort daarmee hoger dan het Vlaams gemiddelde van 22%.

Het leerlingenaantal fluctueert sterk in de periode tussen de twee doorlichtingen. Dit in tegenstelling met Vlaanderen waar de lagere graad jaarlijks stijgt in leerlingenaantal.

De optie heeft een opvallend klein aandeel jongens onder haar leerlingen, namelijk 27%. Op Vlaams niveau is dat 35%.

Tijdens de doorlichting waren de groepen bijna voltallig. De leerlingen werkten enthousiast in een aangename en geconcentreerde sfeer.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

*Verticale en horizontale
samenhang*

Klasmanagement

Actief en constructief leren

De opdrachten in het onderwijsaanbod verwijzen telkens naar het jaarthema dat de vakgroep aan het eind van voorgaand schooljaar kiest voor de lagere en middelbare graad. Het jaarthema 'Jungle' is weliswaar vrij voor de hand liggend van aard. Het werk dat de leerlingen dit jaar maken is niet zo heel duidelijk te onderscheiden van voorgaande jaren. Het is onduidelijk welke functie het thema heeft in relatie tot de visie van de vakgroep. Het filiaal Bree daarentegen koos dit jaar een variatie op het thema, de Siberische Express. Dit thema is meer specifiek en uitdagender en sorteert meer effect, zowel op de opdrachten als op het artistiek niveau. Het materiaal- en kleurgebruik is veel meer specifiek, de vernieuwende beeldvorming en humor zijn sterk in het werk aanwezig. De jaarplannen van deze optie bestaan hoofdzakelijk uit jaarkalenders, opgebouwd per les, met een hele reeks opdrachten. Ze zijn heel goed gestoffeerd met documentatie en didactisch materiaal. Sommige jaarplannen zijn voorzien van specifieke inhoudelijke informatie die refereert naar de leerplandoelstellingen. In de plannen is er weinig horizontale en verticale samenhang terug te vinden.

De opdrachten sluiten goed aan bij de leefwereld van de kinderen en spelen in op hun interesses en vaardigheden. Er is veel aandacht voor differentiatie in de uitwerking van de opdrachten. De aangeboden technieken en formaten zijn heel divers en evenwichtig. Het anders leren kijken wordt in de ateliers in voldoende mate gestimuleerd en toegelicht. Leerlingen worden goed begeleid in de specifieke beeldaspecten. Bij elke opdracht is er veel aandacht voor de creatieve inbreng van de kinderen. Het reflecteren over het werk van diverse kunstenaars komt weinig aan bod waardoor het exploratief vermogen van de leerlingen,

zowel bij de waarneming, als over vorm, techniek en expressie minder ontwikkeld wordt.

Het resultaat van de leerlingen kan in grote mate voorbeeldig worden genoemd! De energie straalt er van af. De clichés op vlak van vorm, compositie en kleurgebruik zijn vaak heel goed vermeden. Vormen en materialen zijn expressief, sterke kleurcontrasten vormen regelmatig een meerwaarde en composities zijn meestal heel krachtig.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De klassen van de lagere graad beschikken over goed meubilair en een kleine bibliotheek, voorzien van boeken die gelinkt zijn aan het specifiek atelier. In vele ateliers ontbreekt een computer en het aangekochte materiaal voor een goede lespraktijk. Bepaalde opdrachten worden ad hoc aangepast in functie van het overgebleven materiaal, bv. soort papier of verfkleur. Af en toe kopen leerkrachten met eigen middelen een beperkte hoeveelheid materiaal en vorderen dit niet terug bij de academie. Binnen het aankoopbeleid zijn voor het team de afspraken onvoldoende duidelijk over hoe het materiaal voor de verschillende ateliers of groepen kan worden verdeeld. Hierdoor missen de leerlingen wel eens het juiste materiaal voor de opdrachten.

De optie is gehuisvest in vrij comfortabele ateliers in de hoofdschool. De klassen in de wijkafdelingen en de filialen zijn minder comfortabel. Dit ligt voornamelijk aan het tekort aan voldoende panelen om werken op te hangen, zoals het leerplan voorschrijft. Het tekort aan panelen in de hoofdschool wordt zoveel mogelijk gecompenseerd door gebruik te maken van de wanden op de gangen of in de traphal van het gebouw. In de wijkafdelingen in de dagscholen ontbreken deze alternatieven.

Infrastructuur

De lokalen in de hoofdschool worden op een optimale wijze gebruikt. Meerdere groepen gebruiken dezelfde ruimte. Elk atelier ruimt netjes op waardoor er geen werken aan de muur blijven hangen. Daardoor straalt er geen artistieke sfeer uit van de verschillende ruimten.

In de hoofdschool zijn de ateliers ruim en voorzien van veel natuurlijk daglicht. Omdat vele ateliers zich op de zolderverdieping bevinden en het dak niet goed geïsoleerd is, kennen deze ruimtes een tekort aan thermisch comfort. Deze problemen zijn al jaren gekend.

In de grootste atelierruimte krijgen twee klasgroepen op vrijdagavond tegelijkertijd les. Voor het creëren van een artistieke werksfeer is dit enerzijds positief en werkt het bovendien inspirerend voor de leerlingen. Anderzijds is het tekort aan akoestisch comfort, een bedreiging voor deze sfeer.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

De leerkrachten evalueren individueel elke leerling. De vakgroep maakt gebruik van evaluatiefiches waarop duidelijk een aantal criteria zijn aangeduid. Aanvullend worden nog extra commentaren genoteerd. Op de keerzijde van deze fiches staan de criteria toegelicht. Zo wordt de link met de leerplandoelstellingen verduidelijkt. Elke leerkracht hanteert dit op een eigen manier. De commentaren zijn leerlinggebonden en ontwikkelingsgericht geschreven. De leerkrachten willen met deze evaluaties vooral een positieve stimulans geven aan de leerlingen.

Rapporteringspraktijk

De wijze van rapportering verschilt van atelier tot atelier. In sommige gevallen komen de ouders hun kinderen afhalen in het atelier en zien ze hun artistiek werk. Regelmatig praat de leerkracht met ouders en geeft mee hoe de les verlopen is.

De evaluatiefiches worden twee keer per jaar aan de leerlingen mee gegeven en met de ouders na de lessen besproken.

Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De leerlingen krijgen in groep de algemene uitleg en kunnen tijdens de uitvoering van de opdracht rekenen op een intense individuele begeleiding. Daar waar nodig wordt de leerling een techniek getoond. In de meeste gevallen kunnen de leerlingen rekenen op een ondersteuning in de wijze waarop zij de opdracht interpreteren, zonder hierbij de leerdoelstellingen uit het oog te verliezen. Kinderen met specifieke leerbehoeften worden door de leerkrachten goed opgevangen. Een concreet afsprakenkader is er niet. Op individuele basis en in samenspraak met de ouders geven de leerkrachten deze leerlingen extra aandacht en bieden een differentiatie in de begeleiding aan. Getalenteerde kinderen krijgen de juiste extra uitdagingen.
Sociale en emotionele begeleiding <i>Klasklimaat</i> <i>Sociale vaardigheden</i>	De leerlingen worden op een warme enthousiaste manier benaderd maar steeds vanuit een duidelijk afsprakenkader. Er zijn tal van klasafspraken die op verschillende plaatsen in het atelier te lezen zijn en waarnaar de leerkracht vaak verwijst. Het respect voor elk persoon en elk werk is bij iedereen duidelijk aanwezig.
Deskundigheidsbevordering <i>Verspreiding van expertise</i> <i>Nascholingen</i>	De optie drijft op de sterke cohesie en een vriendschappelijke sfeer in het lerarenkorps. Bijna elke leerkracht werkt zowel in de lagere als in de middelbare graad en zowel in een wijkafdeling als in de hoofdschool. Hierdoor wordt op een informele manier heel goed met elkaar samengewerkt. Deze binding kan zich nog op een georganiseerde manier versterken ten voordele van de kwaliteitsbewaking van de opleiding en het team.

3.1.1.2 Beeldende kunst: beeldende vorming

Voldoet

De optie beeldende vorming realiseert op een heel kwaliteitsvolle manier haar leerplandoelstellingen. De opdrachten sluiten goed aan op de leefwereld van de jongeren met een evenwichtige aandacht voor het technisch en artistiek leerproces.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De optie beeldende vorming kent, met 11% van het leerlingenaantal, in vergelijking met een gemiddelde van 18% zoals in gelijkaardige academies in Vlaanderen, eerder een laag aantal leerlingen. Wanneer we het lessenaanbod van de academie naar Vlaams niveau projecteren, zou dit aandeel 17% kunnen zijn. Sinds de vorige doorlichting is het leerlingenaantal met 23% gedaald. Op Vlaams niveau daalde het leerlingenaantal voor deze optie met slechts 1,5%. Het doorstroomcijfer op deze academie is met 45% eveneens lager dan het Vlaams gemiddelde van 49%. De optie beeldende vorming heeft, net als algemeen beeldende vorming, een opvallend vrij klein aandeel jongens onder haar leerlingen, namelijk 27%. Op Vlaams niveau is dat 33%. De groepen leerlingen waren tijdens de doorlichting bijna voltallig. De leerlingen werkten enthousiast in een ontspannen aangename en geconcentreerde sfeer.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De aangeboden opdrachten verwijzen net als in algemeen beeldende vorming naar het gemeenschappelijk jaarthema 'Jungle'. Aan de resultaten te merken is het onduidelijk welke functie het thema heeft tot de visie van de vakgroep. Tijdens de atelierbezoeken bij deze optie zijn de opdrachten zonder een link naar het jaarthema veruit de sterkste van aard. Deze opdrachten bestaan uit deelopdrachten, verspreid over meerdere lessen. Het betreft gevarieerde deelopdrachten die de leerlingen telkens voor nieuwe uitdagingen zetten en volgens een sterke leerlijn zijn georganiseerd. Kenmerkend zijn de vele kwaliteitsparameters bij deze opdrachten. De inhoud is veelal eenvoudig maar ambitieus. Verschillende media en technieken behandelen diverse beeldaspecten en leggen zowel de link naar de klassieke kunsten als naar de leefwereld en de

beeldvorming van de jongeren. Als laatste parameter viel het heel hoog technisch en artistiek niveau van het gerealiseerde werk op. De opdrachten die wel meer gelinkt zijn aan het thema zijn minder uitdagend en het resultaat minder artistiek.

De jaarplannen zijn net zoals in algemeen beeldende vorming hoofdzakelijk jaarkalenders, opgebouwd per les, met een hele reeks opdrachten. Sommige jaarplannen zijn voorzien van specifieke inhoudelijke informatie die refereert naar de leerplandoelstellingen. Wederom is er de goede documentatie en het interessant didactisch materiaal. In tegenstelling tot de algemeen beeldende vorming zijn er wel duidelijke verwijzingen naar het werk van diverse kunstenaars of kunststromingen. Deze versterken het exploratief vermogen van de leerlingen, zowel bij de waarneming, als over de ontwikkeling van een nieuwe vorm, de aan te wenden techniek en de te realiseren expressie. In de plannen ontbreekt horizontale en verticale samenhang.

Het resultaat van de leerlingen kan in grote mate voorbeeldig worden genoemd! De clichés op vlak van vorm, compositie en kleurgebruik zijn steeds heel goed ontweken. Vormen en materialen zijn expressief, sterke kleurcontrasten zijn gepast aanwezig en composities zijn meestal heel krachtig.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De optie beeldende vorming gebruikt in de hoofdschool bijna dezelfde vrij comfortabele lokalen zonder veel 'kunstzinnige sfeer' als de optie algemeen beeldende vorming, met uiteraard hetzelfde gemis aan panelen om werk op te hangen.

Veel klassen beschikken over goed meubilair, een kleine bibliotheek, voorzien van boeken die gelinkt zijn aan het specifiek atelier. In vele ateliers ontbreekt een computer.

Het atelier van de wijkafdeling (Helix) is comfortabel voor de lespraktijk. De groep heeft les in een goed uitgeruste klas plastische opvoeding van de secundaire school. Het lokaal heeft veel panelen en hoge wanden om werk op te hangen maar de werken die er hangen zijn echter deze van de dagschool. Nog meer dan in andere wijkafdelingen (Boseind, Uikhoven) is de academie op deze vestiging onzichtbaar. De aanwezige 'kunstzinnige sfeer' is deze van de secundaire school.

Net zoals voor algemeen beeldende vorming is het aankoopbeleid niet transparant met tot gevolg dat de leerlingen soms het juiste materiaal missen.

Infrastructuur

De optie beeldende vorming gebruikt in de hoofdschool bijna dezelfde vrij comfortabele lokalen zonder veel 'kunstzinnige sfeer' als de optie algemeen beeldende vorming. Voor de wijkafdeling (Helix) beschikt de optie eveneens over een comfortabel lokaal voor de lespraktijk. De ruimte is ruim en goed verlicht.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Tijdens de uitvoering van de opdrachten is er een permanente evaluatie. Tijdens korte gesprekken krijgen de leerlingen feedback en kunnen zo hun werkwijze bijsturen.

De leerkrachten evalueren net als bij algemeen beeldende vorming individueel elke leerling en maken gebruik van evaluatiefiches waarop duidelijk een aantal criteria zijn aangeduid. Aanvullend worden nog extra commentaren genoteerd. Op de keerzijde van deze fiches staan de criteria toegelicht, zo wordt de link met de leerplandoelstellingen verduidelijkt. Over de normering en de wijze van rapportering is de vakgroep het nog niet eens. Elke leerkracht hanteert dit op een eigen manier. De leerkrachten willen met deze evaluaties vooral een positieve stimulans geven aan de leerlingen.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Net zoals in de algemeen beeldende vorming krijgen de leerlingen van de beeldende vorming in groep de algemene uitleg en kunnen ze tijdens de uitvoering van de opdracht rekenen op een intense individuele begeleiding van de leerkracht. Regelmatig krijgen leerlingen demonstraties van technieken. In de meeste gevallen kunnen de leerlingen rekenen op een ondersteuning in de wijze waarop zij de opdracht interpreteren, zonder hierbij de leerdoelstellingen uit het oog te verliezen.

Jongeren met specifieke leerbehoeften worden door de leerkrachten goed opgevangen. Een concreet afsprakenkader is er niet. Het zijn de leerkrachten die op individuele basis en in samenspraak met de ouders open staan om deze leerlingen extra aandacht te geven en een differentiatie in de begeleiding aan te bieden.

Getalenteerde kinderen krijgen de juiste extra uitdagingen.

Sociale en emotionele begeleiding
Klasklimaat
Sociale vaardigheden

Eveneens zoals in algemeen beeldende vorming worden de leerlingen op een warme enthousiaste manier benaderd maar steeds vanuit een duidelijk afsprakenkader. Er zijn tal van klasafspraken die op verschillende plaatsen in het atelier te lezen zijn en waarnaar de leerkracht vaak verwijst. Het respect voor elk persoon en elk werk is bij iedereen duidelijk aanwezig.

In bepaalde ateliers is het opvallend hoe enthousiast een voltallige groep leerlingen in een uitermate hoge concentratie, met de nodige trots, in het atelier aan het werk was. De sfeer in het atelier sprak boekdelen.

3.1.1.3 Beeldende kunst: fotokunst

Voldoet

De optie fotokunst realiseert op een overtuigende wijze de leerplandoelstellingen. De opleiding vormt een kwaliteitsvolle basis voor de ontwikkeling van een eigen fotografische visie bij de leerling.

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

De optie fotokunst kent, met 4% van het totale leerlingenaantal van de academie, een hoog aantal leerlingen in vergelijking met gelijkaardige Vlaamse academies.

De optie bestaat sinds het schooljaar 2008-2009 en heeft een gescheiden dag- en een avondcursus. Sinds haar bestaan groeit het aantal leerlingen gestaag. Omwille van een programmatiestop is er geen specialisatiegraad.

De leerlingen werken enthousiast, wisselen veel informatie en ervaringen uit. In deze optie is er een aangename en inspirerende leeromgeving.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De opleiding fotokunst richt zich op digitale fotografie. Dit is een bewuste en economische keuze. In de regio zijn er specifieke opleidingen voor analoge fotografie. De vakgroep pleegt regelmatig overleg en waakt over het gelijkgericht aanbod.

De jaarplannen van de optie bestaan uit overzichtelijke kalenders met helder geformuleerde informatie over groepssamenstellingen en de opdrachten per leerjaar. In één plan staan er per opdracht, voor elke groep, de leerplandoelstellingen genoteerd. Dit zorgt ervoor dat het aanbod en de leerlijnen goed bewaakt blijven. De plannen zijn heel goed gestoffeerd met documentatie en didactisch materiaal.

De leerlingen van de avondcursus kunnen intensief in de drie studio's aan de slag om tal van kennis en ervaring over fotografie op te doen, aan de hand van opbouwende opdrachten, zoals het leerplan aangeeft. Als alternatief voor een tekort aan studio's overdag, is een digitale cursus ontwikkeld voor de leerlingen van de dagopleiding. Deze omvat een hele reeks, eveneens opbouwende opdrachten. Ze zijn voornamelijk aangeboden en uit te voeren in een digitaal foto-bewerk-programma. De leerlingen werken hieraan in het atelier, op vrij

zelfstandige wijze, maar steeds in de aanwezigheid van de leerkracht. De gevorderde leerlingen van de dagcursus maken tijdens de lessen fotoreportages binnen en buiten de school, het studiówerk gebeurt eerder thuis. De leerlingen van de avondcursus maken de fotoreportages overdag, buiten de lessen, het studiówerk gebeurt in de lessen. Beide groepen kunnen van een intense begeleiding genieten. Dankzij de diverse groepsopdrachten ontstaat er binnen de opleiding een krachtige leeromgeving. Leerlingen wisselen naast kennis ook interesses, artistieke inzichten en meer persoonlijke appreciaties voor beeld met elkaar uit. Het groot enthousiasme bij de leerlingen heeft veel met deze aanpak te maken. De leerlingen van het laatste jaar tonen met hun werk aan technisch zelfstandig te kunnen werken en over een artistieke visie op fotografie te beschikken.

Onderwijsorganisatie

*Groeperingsvorm
Onderwijstijd*

De groepen tellen bijna elk 20 mensen. In de gegeven omstandigheden is dit dichtbij het maximum om een goed pedagogisch comfort te blijven garanderen maar dankzij de goede voorbereiding en de coaching van de leerlingen wordt de lestijd efficiënt ingevuld.

Uitrusting

*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

Het computerlokaal is het hoofdatelier en is voorzien van vele degelijke computers met actuele software en een professionele kleurenprinter. De leerlingen gebruiken hun eigen fototoestel. Er is één vaste fotostudio dat goed is uitgerust met het nodige materieel. Deze ruimte kan worden verduisterd. De ruimte voor tijdelijke studio's, in het lokaal vrije grafiek, heeft de nodige basisuitrusting maar kan niet worden verduisterd. Er zijn afrolbare achtergronddoeken voorzien.

Er zijn weinig panelen ter beschikking om het werk van de leerlingen op te hangen. Wat ophangt zijn voornamelijk eindproducten van het voorgaand academiejaar. Het tonen van tussentijdse resultaten kan nauwelijks wegens plaatsgebrek, waardoor de evolutie in het leerproces onduidelijk is.

Infrastructuur

De beschikbare infrastructuur voor de dagcursus is anders dan voor de avondcursus.

Toch worden in beide cursussen de leerplandoelstellingen op een verschillende maar evenwaardig kwaliteitsvolle manier bereikt.

De dagcursus beschikt, naast een goed uitgerust computerlokaal, over één kleine fotostudio. Deze is te klein om met de hele groep de leerplandoelstellingen via intens studiówerk te bereiken.

De avondcursus beschikt over hetzelfde computerlokaal maar ook over drie fotostudio's. Dit is comfortabel om de leerplandoelstellingen te halen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

Net zoals in de andere opties werkt de vakgroep met evaluatiefiches per leerling waarin de leerkrachten uitspraken formuleren over een aantal duidelijke criteria, aangevuld met specifieke commentaren. Beide verwijzen naar de leerplandoelstellingen.

Afstuderende leerlingen presenteren hun werk voor een externe jury en kunnen niet direct in dialoog gaan met de juryleden. Nadien geeft de leerkracht duiding bij het verloop van het gesprek met de jury en haar beoordeling. De leerkrachten bepalen in samenspraak met de directie de samenstelling van de jury.

Leerbegeleiding

*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

De leerlingen krijgen in de grote groep een intense technische en algemeen artistieke begeleiding. In kleinere groepjes werken leerlingen aan opdrachten en wisselen persoonlijke ervaringen en nieuwe inzichten uit. De leerlingen krijgen specifieke coaching volgens eigen behoefte en individueel leerproces.

3.1.1.4 Beeldende kunst: monumentale kunst

Voldoet

De optie monumentale kunst realiseert op een overtuigende wijze de leerplandoelstellingen. Het individueel af te leggen artistiek onderzoekstraject kent een sterke ondersteuning door het specifiek opgebouwd programma en heel goede coachende leerbegeleiding.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

De optie monumentale kunst kent, met iets meer dan 1% van het leerlingentotaal, een normaal aantal leerlingen.

De optie bestaat sinds het schooljaar 2010-2011 en heeft het onbeschreven statuut van een specialisatiegraad. Het is de bedoeling om mensen aan te trekken die al een volledige hogere graad volgden of over enige maturiteit op artistiek vlak beschikken. Sinds haar bestaan kende de optie sterke groeimomenten. Het laatste jaar is er echter een grote daling vast te stellen. Omwille van een programmatiestop is er nog geen specialisatiegraad voor deze optie.

De leerlingen werken met groot enthousiasme en leergierigheid aan tal van opdrachten. De groep kent opvallend sterke leerlingen met visie en ambitie. Deze mensen exposeren en konden al regionale prijzen winnen met hun projecten. Ze zijn hiermee een inspiratie voor anderen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

Het jaarplan van deze optie is eveneens voor de leerlingen bedoeld en beschrijft een duidelijke visie over monumentale kunst en een concrete inhoud. Het inspirerend jaarplan bestaat uit het aanbod van type-opdrachten, volgens thema, die in het plan 'uitdagingen' worden genoemd. De timing voor het uitvoeren van de opdrachten is vrij. De aandacht voor het individueel traject is conform de leerplandoelstellingen. Met dit aanbod worden de leerlingen gestimuleerd tot persoonlijk artistiek onderzoek en experiment. Aan hun werk en werkproces te zien slagen de leerlingen hier duidelijk in.

De leerdoelstellingen zijn helder geformuleerd. De vijf 'uitdagingen' uit het jaarplan zijn inhoudelijk heel interessant en kunnen door elke leerling, dankzij de duidelijke en de inspirerende begeleiding, ongeacht het niveau of voorkennis, succesvol worden uitgevoerd.

De lessen waarnemingsteken naar model zijn kwalitatief goed.

De leerlingen doen op een grondige manier aan artistiek onderzoek, zowel praktisch als theoretisch en overstijgen heel duidelijk de anekdotes en clichés. Ze experimenteren intens met materialen, constructies, volumes en afwerking in functie van de gestalte van het driedimensionaal beeld. De relatie met architectuur en omgeving komt helaas niet zo sterk naar voor, zoals het leerplan verwacht. Maar geen enkele onbekende techniek is voor hen een hindernis. Wanneer het nodig is, zetten de leerlingen de stap naar experts in en buiten de academie, om hen in hun project bij te staan en bepaalde technieken aan te leren. Het atelier monumentale kunst opereert als het ware op het kruispunt tussen de vele andere opties aan deze academie. De gevorderde leerlingen werken op een heel hoog niveau. Hun projecten zijn stuk voor stuk voorbeeldige projecten die het resultaat zijn van een eigen intense artistieke zoektocht, waarbij elk antwoord op een vorige vraag vaak het begin is van een nieuwe vraag voor een volgend project. Deze leerlingen zijn als het ware 'artistieke perpetuum mobile'. Inhoudelijk en technisch zitten deze leerlingen op het niveau van een specialisatiegraad. Ze werken volgens een eigen *modus operandi* en kunnen zichzelf positioneren ten opzichte van ander werk en/of kunstenaars.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT

Logistiek

In het atelier zijn een beperkt aantal boeken aanwezig en geen computer. Er is draadloos internet. Voor de uitvoering van de projecten zijn de leerlingen voornamelijk aangewezen op eigen materiaal.

Infrastructuur Het atelier voor monumentale kunst is hoofdzakelijk gevestigd in de ruime ateliers schilderkunst waar het, zoals eerder vermeld, aan een 'kunstzinnige sfeer' ontbreekt. Er is weliswaar veel ruimte maar onvoldoende om werk in situ op te bouwen. Mogelijks is dit de verklaring waarom in het werk van de leerlingen de aandacht voor de relatie met architectuur of omgeving niet zo sterk tot uiting komt. Om dezelfde reden is werken op groot formaat ook bemoeilijkt, zelfs uitgesloten.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

De beschreven leerplandoelstellingen gelden eveneens als evaluatiecriteria. Dit zorgt voor een transparante en betrouwbare evaluatie. De criteria in het jaarplan zijn echter globaal geformuleerd voor de hele optie. Uit de lijst van doelstellingen is niet duidelijk op te maken welke en/of hoeveel doelstellingen een leerling moet halen om te slagen in een bepaald jaar.

De optie maakt net als de hele academie gebruik van evaluatiefiches waarop duidelijk een aantal criteria zijn aangeduid waarover de leerkracht uitspraken doet. Aanvullend worden nog extra commentaren genoteerd. De commentaar is op een persoonlijke manier geschreven en ondersteunt de leerling in zijn ontwikkelingstraject. De leerlingen kunnen rekenen op treffende feedback in een duidelijke maar stimulerende toon.

Op de keerzijde van deze fiches staan de criteria toegelicht waarmee de link met de leerplandoelstellingen duidelijk is. De evaluaties van de afstuderende leerlingen per graad gebeuren aan de hand van een externe jury. De samenstelling van de jury is steeds op aangeven van de leerkrachten met aandacht voor zowel de nodige continuïteit als een regelmatige verandering in het juryteam.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

De leerlingen worden gestimuleerd in het gebruiken van een logboek, hét instrument bij uitstek om een individueel artistiek traject te ondersteunen. Het staat de leerlingen in het atelier vrij om over een analoog dan wel een digitaal logboek te gebruiken. Opvallend is dat de digitale logboeken vooral gefocust zijn naar het presenteren van de output van projecten. De analoge logboeken, in de vorm van schets- plak- en schrijfboeken, schenken meer aandacht aan de inhoudelijke reflectie over het proces en stellen de output meer in vraag. De leerlingen genieten een intense begeleiding. Hun werk is daar duidelijk het gevolg van.

3.1.1.5 Beeldende kunst: schilderkunst

Voldoet

De optie schilderkunst realiseert op een heel kwaliteitsvolle manier haar leerplandoelstellingen. De vele cursussen in de academie kennen een gelijkgericht programma. Het programma is voorzien van duidelijke leerlijnen met het oog op het ontwikkelen van een groot vakmanschap in functie van de individuele artistieke ontplooiing van elke leerling.

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

De optie schilderkunst kent, met 19% van het totaal leerlingenaantal, een hoog aantal leerlingen en is daarmee een sterke optie binnen de hogere graad. Het aantal leerlingen is bijna verdubbeld sinds de vorige doorlichting in 2003. Een vernieuwde generatie leerkrachten werkt volgens aangepaste jaarplannen. De doorstroom van de afgestudeerde leerlingen hogere graad naar specialisatiegraad is met iets minder dan 30% laag. De academie heeft hiervoor geen verklaring.

De leerlingen werken enthousiast in een ontspannen en geconcentreerde sfeer.

Sinds enkele jaren bewaakt de vakgroep bewust vernieuwde verticale leerlijnen en een krachtige koppeling met het vak kunstgeschiedenis. De optie start met een voornamelijk vaktechnische inleiding over het schilderen. Halverwege de opleiding evolueert het onderwijsaanbod naar praktische opdrachten die de kunstzinnige dimensies van het beeld in vraag stellen. Dit gaat hand in hand met de theorielessen kunstgeschiedenis. De opleiding sluit vanaf H5 af, met de ontwikkeling van een persoonlijk artistiek oeuvre bij elke leerling. In de jaarplannen van de specialisatiegraad ontbreken, op artistiek inhoudelijk vlak, duidelijkere formuleringen en ambities waarmee deze graad zich meer kan onderscheiden van de hogere graad van de opleiding.

De jaarplannen zijn hoofdzakelijk jaarkalenders, opgebouwd per les, met een hele reeks opdrachten en voorzien van duidelijk geformuleerde doelstellingen. De meeste plannen zijn goed gestoffeerd van documentatie en didactisch materiaal. In het kader van de situering van elke specifieke groep is er een summiere beschrijving van de beginsituaties.

De leerplandoelstellingen worden in het algemeen over de hele opleiding goed gerealiseerd. In het begin van de opleiding krijgen de leerlingen een heel goede technische begeleiding over de methodes van het waarnemen en de manier hoe dit voldoende juist in het vlak kan worden weergegeven, zowel op een schetsmatige als op een schilderkundige manier. Dit doen ze op groot formaat en op verschillende dragers, in verschillende technieken. Eveneens is er vanaf het begin aandacht voor het ontwikkelen van een grote gevoeligheid voor de artistieke kwaliteiten van een beeld. Er is aandacht voor compositie, modeltekenen of –schilderen, lijnvoering, vlakopbouw, dieptewerking via vorm én kleur. Iedereen moet een kleurencirkel maken en een persoonlijke kleurenkaart op groot formaat. Ze hanteren deze kaart gedurende de hele opleiding. Opvallend is dat niet elke groep van het eerste en het tweede jaar evenveel voorbereidende lessen schetsanalyses van de anatomie krijgt. Dit is het gevolg van de diverse groepssamenstellingen over de leerjaren heen. Om die reden krijgen leerlingen uit bepaalde groepen in het derde jaar extra lessen anatomietekenen.

Halverwege de opleiding tonen de leerlingen met hun werk aan over een degelijke brede technische schilderkundige basis te beschikken. Vanaf dan worden de bekende paden verlaten. De leerlingen schilderen nog regelmatig waarnemingen en portretten maar concentreren zich nu meer op de beeldkwaliteit en experimenteren met de lijnvoering, de vorm, de relatie tussen object en omgeving, de ruimtelijkheid, de kleurzetting en met de expressieve en gevoelige kwaliteiten van het beeld. Vanaf deze periode volgen ze de lessen kunstgeschiedenis waardoor ze de doelstellingen van de opdrachten in een brede culturele context kunnen plaatsen.

Aan het einde van de opleiding in de hogere graad is er veel aandacht voor de diverse beeldaspecten van een zelfstandig artistiek beeld. De graad van persoonlijke inbreng in het beeld stijgt mee in de tijd.

In de specialisatiegraad wordt het werken aan een eigen oeuvre en het ontwikkelen van een eigen stijl en visie, geïntensifieerd door meer aandacht te schenken aan het eigen werk en de vele persoonlijke gesprekken met de leerkrachten. Het werk van de leerlingen toont naast een hoge technisch en artistieke kwaliteit eveneens een hoge graad van authenticiteit. Sommige leerlingen drukken zich uit in een scherpe, persoonlijke taal en tonen met hun werk aan te kunnen blijven reflecteren in en met het eigen artistiek werkproces. Het zelfstandig artistiek reflecterend vermogen is bij die leerlingen duidelijk aanwezig.

Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvorm</i> <i>Onderwijstijd</i>	De optie schilderkunst biedt vele lesmomenten aan. Dit aanbod is succesvol want alle lessen hebben een hoog aantal leerlingen. Weliswaar kennen de lesmomenten voor de beginjaren van de opleiding verschillende groepssamenstellingen. Dit bedreigt een gelijkgericht aanbod en maakt de gezamenlijke instroom in de groepen voor de tweede helft van de hogere graad niet eenvoudig.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De klassen beschikken over vele rekken als opbergmeubilair. Er is een kleine bibliotheek, voorzien van boeken die gelinkt zijn aan het vak maar in vele ateliers ontbreekt een computer. Net zoals voor algemeen beeldende vorming en beeldende vorming ontbreekt in de ateliers materiaal voor een goede lespraktijk. Leerkrachten moeten regelmatig aan de slag met zelf aangekocht materiaal en vorderen dit niet steeds terug bij de academie. Er zijn geen afspraken bekend binnen het team hoe het materiaal over de verschillende ateliers of groepen kan worden verdeeld. Hierdoor missen de leerkrachten wel eens het juiste materiaal. Voor de uitvoering van het werk zijn de leerlingen aangewezen op eigen materiaal.
Infrastructuur	De optie schilderkunst is in vrij comfortabele ateliers van de hoofdschool gevestigd. In deze lokalen hebben de leerlingen echter niet de kans om werk voor een langere periode op te hangen en op groot formaat te werken. Hierdoor ontbreekt 'een kunstzinnige sfeer' zoals de leerplannen voorschrijven. Daardoor wordt het moeilijk om zich sterk artistiek te ontwikkelen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De vakgroep maakt net als de hele academie gebruik van evaluatiefiches waarop duidelijk een aantal criteria zijn aangeduid waarover de leerkrachten uitspraken doen. Aanvullend worden nog extra commentaren genoteerd die verwijzen naar de leerplandoelstellingen. Op de keerzijde van deze fiches staan de criteria toegelicht. Over de normering en de wijze van rapportering is de vakgroep het nog niet eens. Elke leerkracht hanteert dit op een eigen manier. De evaluaties van de afstuderende leerlingen per graad gebeuren aan de hand van een externe jury. De samenstelling van de jury is steeds op aangeven van de leerkrachten met aandacht voor zowel de nodige continuïteit als een regelmatige verandering van het juryteam.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De verschillende groepssamenstellingen bij de start van de opleiding veroorzaakt een diverse en onduidelijke beginsituatie voor de daarop volgende jaren. Dit bemoeilijkt een goede leerbegeleiding. De leerlingen krijgen naast algemene vorming in groep regelmatig individuele begeleiding. Naarmate de opleiding vordert groeit de persoonlijke begeleiding, op maat, volgens niveau, interesse en ambitie van de leerling. De leerlingen zijn leergierig en staan altijd open voor een constructieve kritiek op hun werk.
Deskundigheidsbevordering <i>Verspreiding van expertise</i> <i>Nascholingen</i>	Het lerarenteam van deze optie werkt vrij goed samen. De gelijkgerichtheid van de verschillende cursussen en in de leerplandoelstellingen is een aandachtspunt dat het team nog niet heeft opgenomen als agendapunt in een meer gestructureerd overleg.

3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling spoort tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op maar doet dat nog onvoldoende op systematische wijze. Ze is hierin onvolledig. Dat blijkt uit de wijze waarop de instelling verplichte controles en risicoanalyses uitvoert en de inspraak van het personeel regelt. De resultaten van de controles voor de verschillende vestigingsplaatsen ontbreken en de rondgang door de preventieadviseur en externe dienst zijn onregelmatig. Daardoor kent de instelling de tekorten waaraan ze moet werken onvoldoende. Dat belet haar om waakzaam te zijn voor ongunstige factoren en veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en leerlingen worden begeleid.

Het verklaart waarom plannen zoals het globaal preventieplan en het jaaractieplan niet consequent inspelen op tekorten die specifiek zijn voor de instelling. Sommige tekorten kregen een oplossing, maar er zijn ook gekende tekorten die al langere tijd aanslepen. De uitwerking van het plan is niet altijd doelgericht en voor sommige verbeteracties is er onduidelijkheid over het vereiste budget om ze uit te voeren.

De planning mist aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren en/of aantonen dat de instelling proactief handelt. Er is nog te weinig een cultuur waarbij elkeen op eigen niveau verantwoordelijkheid neemt. Dat laat zich voelen in de feitelijke situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting nog onvoldoende opgelost. Wat moet verbeteren, is in de planning slechts gedeeltelijk voorzien. Er is weinig initiatief om, in afwachting van een oplossing ten gronde, via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties iets te ondernemen om de situatie minimaal te verbeteren.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle locaties van de leer- en werkomgeving van de instelling. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even geschikt/comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De vestigingen Bree, de Helix, Leut en Opitter vielen op omwille van de bewoonbaarheid en/of hygiëne.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Er is een gedeeltelijke opsporing waarmee de instelling tekorten opspoorde en de gedeeltelijke verbetering van tekorten, vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is. De instelling heeft te weinig zicht op de tekorten in de vestigingsplaatsen. Wanneer de instelling de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het goedgekeurd nascholingsplan vertrekt onvoldoende vanuit een visie op professionalisering. Er is geen behoefte-analyse gemaakt om inhoud te geven aan dit plan. Prioriteiten worden niet gesteld. Leerkrachten zijn onvoldoende op de hoogte van het beleid rond nascholing.
Vragen omtrent nascholing worden ad hoc behandeld en in functie van het team onderzocht. Indien de relevantie groot genoeg is, kan de vorming voor een grotere groep georganiseerd worden. Dit is eerder vanuit een zuinige strategie gedacht dan vanuit de professionalisering van elk personeelslid.
De vakgroepwerking vertrekt vanuit een informele context, waardoor een structurele expertise-uitwisseling niet aanwezig is.
- Ondersteuning** De nascholingsgelden van de Vlaamse overheid gaan voor een groot deel naar de organisatie van de pedagogische studiedag. De stad betaalt de vervoerskosten terug.
Leerkrachten krijgen onvoldoende informatie omtrent de nascholing. De procedure om nascholing aan te vragen is voor hen onbekend.
- Doeltreffendheid** Aangezien er te weinig vanuit een visie gedacht wordt, is het effect van de nascholing moeilijk traceerbaar. Ook de verwachtingen worden onvoldoende in kaart gebracht.
Omwille van de informele vakgroepwerking, is de expertise-uitwisseling geheel vrijblijvend en is het effect ervan ook hier niet na te gaan.
- Ontwikkeling** Prioriteiten in functie van artistiek onderwijs, expertise-uitwisseling en vakgroepwerking gebeuren op zeer informele basis waardoor het effect nagenoeg onbestaand is. De academie staat hier aan het begin van een ontwikkelingsproces om deskundigheidsbevordering in kaart te brengen en bewuste ontwikkelingsstrategieën vast te leggen.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Er heerst geen eenduidige en gelijkgericht visie op evaluatie. Hoewel de noodzaak voor iedereen duidelijk is, blijft het eerder onduidelijk welke plaats evaluatie in het onderwijsleerproces heeft. De evaluatie gebeurt conform de regelgeving, nl. twee schriftelijke evaluaties per jaar.
De verschillende ateliers in de verschillende graden hebben een atelier-eigen evaluatiefiche, die in de meeste gevallen transparant is, nl. de evaluatiecriteria zijn helder geformuleerd voor de leerlingen.
- Ondersteuning** De evaluatiefiches kunnen digitaal ingevuld worden. Leerkrachten hebben echter de vrije keuze om de fiches ook manueel in te vullen.
De externe jury wordt samengesteld op voordracht van de leerkrachten. De organisatie van deze jury verloopt vlot.
- Doeltreffendheid** In de academie zijn er heel wat goede voorbeelden van evaluatiefiches en het gebruik ervan met goede resultaten. De evaluatiefiche geeft een duidelijk beeld van de evolutie van de leerlingen. De commentaren zijn zeer persoonlijk en ontwikkelingsgericht geschreven. Hierdoor kan de leerling een stap vooruit zetten in zijn artistieke ontwikkeling.
- Ontwikkeling** De academie heeft geen overzicht van de verschillende evaluatiefiches en – methodieken. Er is nog geen evaluatie gemaakt van het huidige evaluatiebeleid. Het is daarom onduidelijk waarom men wenst af te stappen van de huidige, functionele evaluatiepraktijk om meer aan te sluiten bij het competentiegericht evalueren. Deze ontwikkeling zal op termijn resulteren in een vernieuwd evaluatiesysteem dat volgend schooljaar in voege zou gaan.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het huidige leiderschap is latent in de academie aanwezig maar voert achter de schermen een stevig beleid in het creëren van randvoorwaarden om goed artistiek onderwijs te faciliteren. Er is weinig tot geen artistieke leiding die de ateliers mede inspireert en inhoudelijk aanstuurt. Vanuit het lerarenteam wordt weinig verantwoordelijkheid gevraagd om actief deel te nemen aan het beleid van de academie.
- Visieontwikkeling** Het huidige artistiek pedagogisch project dateert van enkele jaren geleden. Het biedt geen inspiratiebron voor de leerkrachten om hun werking hierop af te stemmen. Daardoor is er weinig gelijkgerichtheid binnen de academie, een opmerking die in het vorige doorlichtingsverslag werd aangehaald. Hoewel de academie in hetzelfde gebouw gehuisvest is als de academie voor Muziek, Theater en Dans is er in de visietekst geen enkele verwijzing naar samenwerking zowel intern als extern. Een visie omtrent mogelijke crossovers ontbreekt voorlopig nog in het kader van de huidige ontwikkelingen binnen het kunstonderwijs. Eveneens ontbreekt een visie op een sterkere profilering in de gemeente. Er zijn weinig extra muros-activiteiten van de leerlingen, de aanwezigheid van de academie in de gemeente is beperkt. De academie wil op termijn het artistiek pedagogisch project herwerken met een kleine werkgroep maar heeft nog geen duidelijke strategie ontwikkeld hoe ze dit zal aanpakken.
- Besluitvorming** Informeel is er heel wat overleg in de academie en beslissingen worden ook meestal informeel genomen. Er is geen structureel overleg tussen directie en het lerarenteam omtrent inhoudelijke thema's, waardoor de inhoudelijk artistieke aansturing beperkt blijft. Er is geen sprake van een participatief beleid waarin de verantwoordelijkheden voor directie en leerkrachten helder geconcretiseerd zijn. Ook hier verwijzen we naar het vorige doorlichtingsverslag waarin het uitwerken van een pedagogisch coördinatie werd aanbevolen. De redenen waarom dit na tien jaar nog niet gebeurd is, blijven onduidelijk.
- Kwaliteitszorg** De verantwoordelijkheid voor het opvolgen van de artistieke kwaliteit in de ateliers ligt volledig bij het lerarenteam. Er zijn echter geen criteria omtrent kwaliteitszorg die het lerarenteam hierbij ondersteunt. Het zijn vooral de persoonlijke initiatieven van leerkrachten die de kwaliteit in de ateliers garanderen. In de academie ontbreekt momenteel een strategie die de kwaliteit op personeelsbeleid, onderwijskundig en artistiek beleid bewaakt. Zowel directie als leerkrachten dragen hierin een verantwoordelijkheid. Dit wordt een belangrijke uitdaging voor de toekomst.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor algemeen beeldende vorming, beeldende vorming, fotokunst, monumentale kunst, schilderkunst.
- Het opmaken van goede tot heel goede opdrachten die afgestemd zijn op de leerplandoelstellingen voor de vakken algemeen beeldende vorming en beeldende vorming.
- Het opmaken van een kwaliteitsvol jaarplan, voorzien van een visie op het vak, opgebouwd met voldoende goede opdrachten conform de leerplandoelstellingen, met een sterk technisch en artistiek ambitieus niveau voor de vakken monumentale kunst en schilderkunst.
- Het opmaken van kwaliteitsvolle jaarplannen en cursusmateriaal, opgebouwd met voldoende goede opdrachten conform de leerplandoelstellingen, met een sterk technisch niveau voor het vak fotokunst.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ondersteuning van de huidige evaluatiepraktijk in het leerproces van de leerlingen.
- Het gebruik van evaluatiecriteria die goed aansluiten op aan op de leerplannen en de lespraktijk.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De horizontale en verticale samenhang voor het vak algemeen beeldende vorming en beeldende vorming.
- Het concretiseren en uitdiepen van de leerplandoelstellingen specialisatiegraad schilderkunst.
- Het aankoopbeleid en beheer van materiaal in functie van het realiseren van de leerplandoelstellingen.
- De uitrusting en didactische middelen voor de optie monumentale kunst in functie van het realiseren van de leerplandoelstellingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het concretiseren en implementeren van het nascholingsbeleid geënt op het artistiek pedagogisch project en de behoefteanalyse, in overleg met het lerarenteam.
- Een evaluatie van de huidige evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het ontwikkelen en implementeren van een visie, die zijn weerslag heeft op de onderwijskundige en artistieke processen van de academie.
- Een constructieve dialoog die leidt tot professionele samenwerking tussen de beide kunstacademies podiumkunsten en beeldende kunsten.
- Het ontwikkelen en implementeren van een participatief beleid met duidelijke taakdifferentiaties vanuit een dynamisch leiderschap.
- Het ontwikkelen en implementeren van een kwaliteitszorgsysteem.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De instelling moet maatregelen nemen om de organisatie van de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne, de woonbaarheid en de veiligheid, de gezondheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving te verbeteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **12-11-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor **beeldende kunst**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde QUIX de inspecteur-verslaggever	Bart REMANS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de academie	